

ÅRSMELDING OG REKNESKAP 2019

Foto: Kristen Dagsgard

SAKLISTE TIL ÅRSMØTE I SKJÅK ALMENNING

Sakliste:

1. Godkjenning av innkalling og sakliste
2. Val av møteleiar og sekretær
3. Val av 2 av dei frammøtte bruksberettiga til å skrive under protokollen
4. Årsmelding og rekneskap for 2019
5. Styret sine planar for det komande året
6. Fastsetjing av godtgjersle i 2020 for styremøte og andre møter, og fast godtgjersle til styreleiaren
7. Oppnemning av revisor og fastsetjing av godtgjersle for revisjonsarbeid
8. Val av medlemmar til revisjon- og kontrollutval
9. Handsaming av evt. innkomne saker (må leverast skriftleg på almenningskontoret seinast 1 veke før årsmøtet)
10. Valet er ein integrert del av årsmøtet. Dvs. at vallokalet opnar når årsmøtet kjem til dette punktet i saklista og vallokalet stengjer når årsmøtedeltakarane på årsmøtet er ferdig med å stemme. Det blir gjeve moglegheit for at andre bruksberettiga, som ikkje deltek på sjølve årsmøtet, skal få stemme i dette tidsrommet.

Valkomiteen har kome fram til følgjande 8 kandidatar til almenningsstyret og 6 kandidatar til valkomiteen, alle har takka ja til å stille til val. Namna er lista opp alfabetisk:

Styret
Brenna, Susanne Ramstad
Bøye, Else Mona Staurust
Eiesar, Pål
Grimstad, Mona Haugen
Ramstad, Kjell Egil
Steinbakke, Ola
Stenersen, Bjørnar Knutsødegård
Aaboen, Kjell

Valkomite
Andersbakken, Siv
Gjeilo, Tore
Maurstad, Liv Oddrun
Sæther, Hans
Tråstad, Anita
Ørjasæter, Per Øyvind

Kunngjering av valresultat på same stad ca. kl. 14.00.
Underskriving av protokollen.
Årsmøtet slutt.

Styret for Skjåk Almenning

*****

*Skjåk Almenning - til det beste for jordbruket
og til glede for alle*

ÅRSMELDING 2019

1. STYRET

Almenningsstyret

Kjell Egil Ramstad (styreleiar)	2016-2020	Arnstein Fjerdingsren	2018-2022
Mona H. Grimstad (nestleiar)	2016-2020	Vidar Vange	2018-2022
Kjell Aaboen	2016-2020	Ragnhild Løkken	2018-2022
Tordis Brandsar	2016-2020		

Vara

Bjørnar K. Stenersen	2016-2020	Rune Plassen	2018-2022
Pål Eiesar	2016-2020	Liv Mona Johnsgard	2018-2022
Else Mona Bjørnstad	2016-2020	Roger Haugen	2018-2022
Tone Heldal	2016-2020		

(Almenningsstyret etter valet 2018. Foto: Jo T. Lyngved)

Styremedlemmar og varamedlemmar er valde for 4 år om gongen. Funksjonstida for styreleiar og nestleiar er 2 år.

Møter og synfaring

Det er halde 7 ordinære styremøte i 2019, der det til saman vart handsama 50 saker. Ulike spørsmål har vore gjennomgått i styremøte i løpet av året og styret/deler av styret har delteke på arbeidsmøter og synfaringar i samband med bruksrettsspørsmål.

Representasjon

Skjåk Trelast AS	Kjell Egil Ramstad (styreleiar)
Bygger'n Skjåk AS	Kjell Egil Ramstad (styreleiar)
Breheimen Nasjonalparkstyre	Birgit Bilstad
Reinheimen - Breheimen Villreinutval	Jo Trygve Lyngved (styreleiar) og Kjell Egil Ramstad
Bruksrettsutval	Kjell Egil Ramstad, Vidar Vange og Tordis Brandsar
Rådgevande utval Reinheimen Nasjonalpark	Jo Trygve Lyngved
Rådjevane utval Breheimen Nasjonalpark	Jo Trygve Lyngved
Skjåk Turløyper SA	Birgit Bilstad
AS Vågåfisk	Birgit Bilstad
Vedlikehaldsforeininga for Tundradalsvegen	Kjell Olstad (styreleiar)
Skjåk Biovarme AS	Jo Trygve Lyngved (styreleiar) og Kjell Egil Ramstad
Ottadalen Massivtre AS	Jo Trygve Lyngved (styreleiar)

Skjåk Almanning har sekretærfunksjonen for Norsk Almenningsforbund.

Revisjon

Ernst & Young AS. Revisjons- og kontrollutval: Egil Mork, Lars Petter Forberg og Lars Skrinde. Dei to fyrstenemnde vart valde for 2 år i 2019, medan Lars Skrinde vart vald for 1 år.

Tilsette

Almenningsstyrar
Utmarksrettleiariar
Utmarksrettleiariar - vikariat
Skogbruksleiariar/naturopsyn
Kontormedarbeidar
Rekneskapsførar
Sekretær Norsk Almenningsforbund
Skogsarbeidar

Jo Trygve Lyngved
Birgit Bilstad (permisjon frå 1 .september 2019)
Kristen Dagsgard (frå. 1.august 2019)
Kjell Olstad
Kari Elin Sperstad
Astrid Bjørnstad
Sæbjørn Forberg
Sylfest Forberg

Årsmøtet 2019

Årsmøtet vart halde på Skjåk Turistheim 24. april 2019. Det møtte 16 bruksberettiga inkl. styret. Astrid Bjørnstad og Jo Trygve Lyngved deltok frå administrasjonen.

2. BRUKSRETT

Almenningsstyret har også i 2019 arbeidd med ulike bruksrettsspørsmål. Styret har vedteke festekontrakt for bruk på dei setrene med seterhus som har falle i det fri. Pr. 2019 gjeld dette 3 setrer. Styret har med vilkår gjeve løyve til utviding av seterkrve på Åsen. I juli vart det arrangert fellesmøte med representantar frå eigarlag og bruksrettslag i samband med gjennomgang av bruksreglane. Dei to laga fekk frist ut 2019 til å koma med innspel i høve denne revideringa, og arbeidet vil starte opp i 2020. Det har vore synfaring og kontroll av 3 bruksberettiga som har motteke bruksrettsytingar frå almenninga, ingen merknader vart gjeve.

(Geit på Mysubytta. Foto: Jo T. Lyngved)

Skjåk kommune har vedteke beitebruks- og beredskapsplan for 2019-2023, eit arbeid som starta opp i 2014. Skjåk Almending har delteke med ein representant med i dette arbeidet.

Det er elles gjeve løyve til sperregjerde i Raudalen. I ordninga med tilskot til utmarksgjerde er det utbetalt tilskot for gjerde på tilsamen kr. 4.140 (207 m).

I 2019 vart det sleppt 3.773 (4.783) sau og lam, 750 (892) storfe og 485 (485) geit på utmarksbeite Skjåk Almending. Tapet utgjorde 237 (277) for sau, 0 (2) for storfe og 0 (0) for geit (tal i parentes er frå 2018)

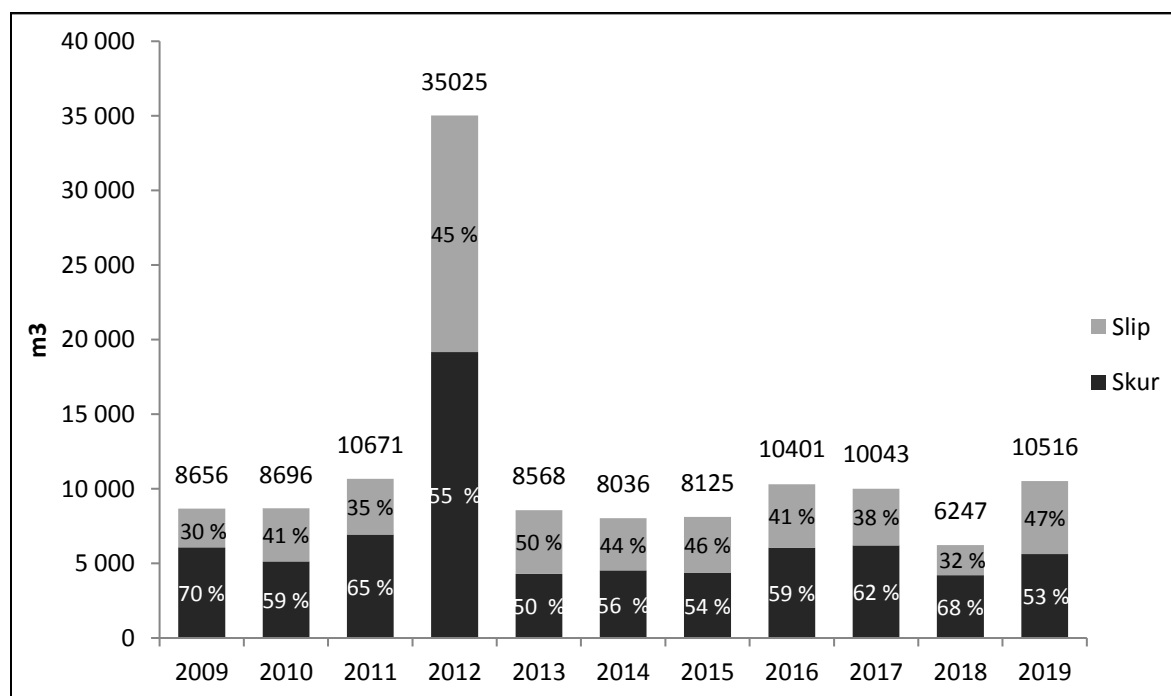
Samla ytingar til bruks- og eigedomsberettiga var i 2019 på kr. 1.883.140. I tillegg kjem verdien av utmarksbeite som er stipulert til godt over kr. 3.000.000 (tal frå landbrukskontoret).

3. SKOGEN

Skjåk Almenning er medlem av Glommen Mjøsen Skogs FSC® gruppe-ordning (FSC-C103851) og skogforvaltningen på eiegenommen skjer i tråd med FSC Prinsipper og Kriterier. Glommen Mjøsen Skog er sertifisert gjennom Soil Association Certification Ltd. I tillegg er Skjåk Almenning medlem av Glommen Mjøsen Skogs PEFC sertifikat, og følger Norsk PEFC Skogstandard.

Almenninga har eigen skogbruksplan og forvaltningsplan. Planane inkluderer kartlegging og omtale av miljø- og kulturminne og fleirbruksomsyn, og blir revidert regelmessig. Siste skogtakst frå 2015 viser eit produktivt skogsareal på 82.051 daa, der 1.718 daa utgjer nøkkelbiotopar. I tillegg er om lag 54.000 daa skogsareal verna gjennom naturvernlova og naturmangfaldlova. Årleg tilvekst på det produktive arealet i hogstklasse 3,4 og 5 er 15.098 m³, medan årleg hogstkvantum ligg på om lag 11.000 m³. Hogstkvantumet er fordelt mellom kabelkranterreng og hogstmaskinterreng. Furu blir forynga ved planting eller naturleg forynging. Suppleringsplanting skjer der det er nødvendig og tilstanden til skogen blir vurdert som stabil og tilfredsstillande.

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak blir det gjort før- og ettervurderingar. I dette ligg gjennomgang av aktuelle databaser for miljø og kulturminne. Biologisk rådgevingar er brukt der det er aktuelt med avklaring av enkelte artsfunn og naturtype-områder. Det ikkje avdekt skader eller andre utilsikta forstyringar på verneområde eller nøkkelbiotopar. Almenninga har heller ikkje kjennskap til uhell eller avvik knytt til andre kjente miljøverdiar siste år. Almenninga har aktivitet knytt opp mot fritidsaktivitetar og friluftsliv, og har gjennom representasjon og møter dialog med aktuelle brukargrupper. Skogsbilvegane er i hovudsak opne gjennom den snøfrie delen av året.

(Innmålt hogstkvantum 2009-2019, fordelt på slip og skurtømmer. Det høge volumet i 2012 er etter stormen Dagmar.)

Glommen Mjøsen Skog SA

Hausten 2018 gjekk Mjøsen Skog SA og Glommen Skog SA i gang med å sjå på moglegheitene for fusjon. Skogeigarane vart invitert til å koma med innspel i prosessen, der Skjåk Almenning kom med 2 høyringsvar. Sjølv om fusjonsprosessen fekk til dels mykje kritikk pga. av for lite involvering, korte tidsfrister og for lite informasjon og usikkerheit omkring effekten av ein slik fusjon, vart fusjonen endeleg vedteke i ekstraordinær generalforsamling 18. juni 2019.

Hogst

Innmålt kvantum i 2019 var 10.516 m³, der furu utgjer 100%. Av dette volumet var 53 % sagtømmer, medan resten var slip og anna virkje. Av totalvolumet er 2.964 m³ kabelkranhogst, resten er vanleg sluttavvirkning. Det er gjennomført tynning i 2019, men dette tømmeret er ikkje innmålt pr. 31.12.

Snittprisen på skurtømmer og slip var høvesvis 461 kr/m³ (451) og 294 kr/m³ (276). Sagtømmeret gikk til Skjåk Trelast AS (49 %) Moelven (2%), Stora Enso (32 %) og Vida (17%) medan slipkvantumet vart levert til Skjåk Trelast AS og dei bruksberettiga (21 %) og Stora Enso i Sverige (79 %).

Skogkultur

Planting er utført på 460 daa (323 daa nyplanting og 137 daa supplering), der det er planta 60.530 planter av A6 (25.520), A7 (30.850) og A8 (4.160) Skjåkproveniensen. Kostnaden er 5,5 kr/plante. Det er utført ungsogpleie på 654 daa (462 kr/daa) og forhåndsrydding på 300 daa. Markberedning er utført på 625 daa (kr. 388/daa). Kostnader er før eventuelle tilskot. Det er ikkje utført gjødsling eller bruk av kjemiske- eller biologiske midlar.

Veganlegg

Opprustingsprosjektet i baksida i Bråtå (3.450 m og klasse 3) og nybygg av Slirstrondvegen (1.450 m og klasse 3) vart ferdiggodkjent og avslutta i 2019. Bottvegen og Åslivegen fekk under flaumen hausten 2018 skadar. Desse er retta opp i 2019.

Naturskade

Dette året er det ikkje registrert naturskader på skog/skogsvegar av noko slag.

4. UTMARK

Storvilt

2019 er det andre året av bestandsplan for elg, hjort og rådyr. Det har vore stort fokus på hjorteviltstamma i Skjåk dei seinare åra. Såleis vart det arrangert eit fellesmøte i mai 2019 med Skjåk

kommune der forvaltning og tiltak vart diskutert. Bestanden av elg og hjort i Skjåk har vore for stor. Ein må innsjå at bestandane har auka tross ei planlagt avskyting som skulle tilseie reduksjon. I førre bestandsplan (2015-2017) som vart godkjent av Skjåk kommune var det eit uttrykt mål om å redusere bestandane til eit akseptabelt nivå. I den bestandsplanperioden vart det felt 98,6 % av tildelt hjort (281 av 285), og 95,2 % av tildelt elg (257 av 270). I bestandsplanen for 2018-

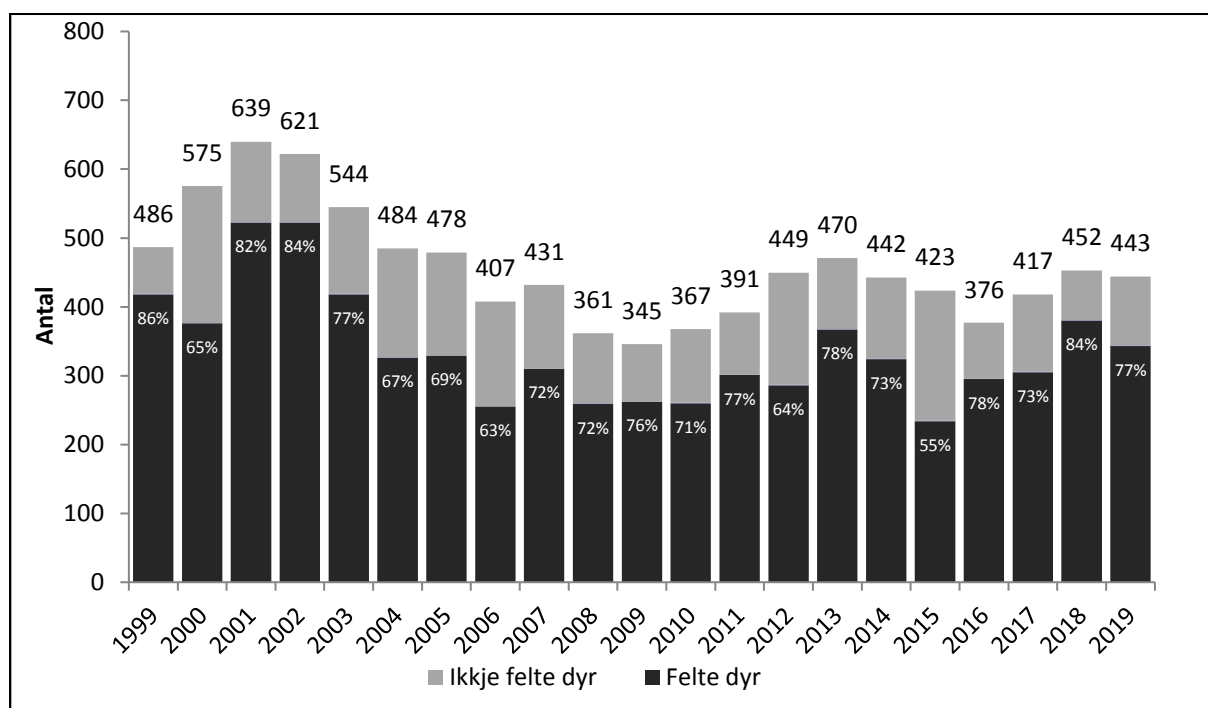
2020 er det lagt opp til større uttak og det er gjort tiltak for å få ut fleire dyr (utvida jakttid, innmarkskvote på elg, store tillegskvoter og liknande.) Det er både feil og direkte misvisande når enkelte har teke til orde for at jaktrettshavarane i Skjåk har ynskt ei auke i bestandane eller ikkje lagt opp til uttak av tildelte dyr.

Fellingsrekorden frå 2018 (felling av 94 elg og 118 hjort i heile Skjåk) vart etter tilrettelegging frå Skjåk Almenning og Skjåk Utmarksråd, og med god innsats frå jegerane, slått med god margin i 2019. 130 elg og 140 hjort i vart felt i kommunen.

	Elg	Hjort	Villrein	Rådyr
Kvote	85 (70)	70 (50)	443 (452)	40 (48)
Felt	93 (65)	43 (34)	343 (380)	11 (13)
Fellingsprosent	110 (93)	61 (68)	77 (84)	28 (27)
Kg. kjøtt	11.600 (8.460)	2.750 (2.319)	Ca. 13.500 (14.800) stipulert	165 (195) stipulert

(Nøkkeltal frå storviltjakta i Skjåk Almenning 2019. Tal frå 2018 i parentes.)

Villreinjakta 2019 gjekk føre seg med mykje fin jakt, høg fellingsprosent i Reinheimen og tilfredse jegerar. For heile villreinområdet vart fellingsprosenten 72,4 %. For Skjåk Almenning sin del endte fellingsprosenten på 77 % med slik fordeling: nordområdet 82 %, søraustområdet 66 % og sørvestområdet 79 %. Vinteren 2019 vart det funne mykje dyr på sør-vest, difor var det ekstra høge kvoter der. I løpet av jakthusten 2019 vart det i heile villreinområdet teke prøver av CWD for felte vaksne dyr (422 prøver i vårt villreinområde). Heldigvis var alle prøvene negative. Som i 2018 vart det i 2019 registrert ein del halte dyr i Reinheimen, noko som i hovudsak kom av fotråte. Dei halte dyra vart for det meste felt i løpet av jakta, anten av jegerar eller oppsyn.

(Totalkvote, felte dyr og fellingsprosent for villrein i Skjåk Almenning 1999-2019. Tala i overkant av søyla er kvote det enkelte år.)

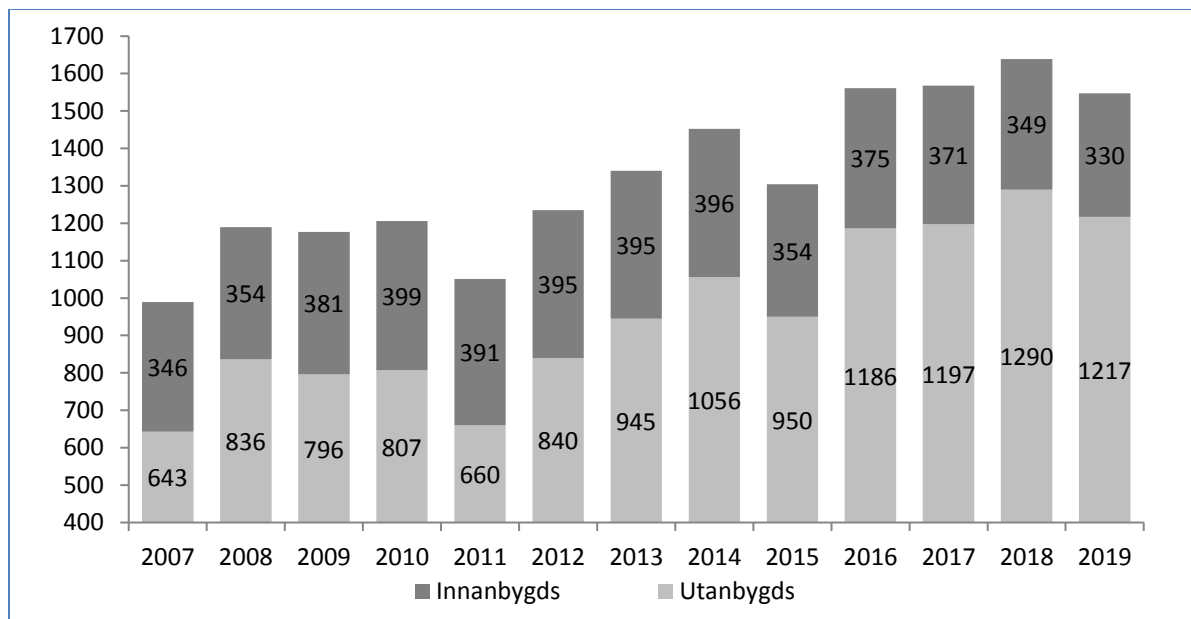
Våren 2019 vart Skjåk Almenning stevna inn for tingretten i samband med utestenging av to storviltjegerar som hadde jakta utan å betale jegeravgift. Almenningsstyret godtek ikkje slik framferd og valde å stenge ute jegerane i høvesvis 1 og 3 år, sistnemnte pga. gjentatte lovbrøt og framvising av ugyldig jegeravgiftskort. Etter utestenginga brukte jegerane avisa som kanal for å leggje fram si sak, og saka vart framstilt særskilt. Det har delvis kome krasse skuldingar frå jegerane mot almenningsstyret og almenningsstyrar, der almenningsstyret blant anna har vorte skulda for maktmisbruk og heksejakt. Dommaren la ikkje vekt på desse usaklege momenta, og i den grundige dommen vart almenningsstyret frikjent på alle punkt. Vedtaket om utestenging var gyldig og ei korrekt avgjersle av almenningsstyret.

Fiske

Basert på munnlege og skriftlege fangstrapportar, viste fiskesesongen 2019 gode resultat for fiskarane. Mange opplevde gode tilhøve for stongfiske og kunne vise til fine fangstar. Ein del fisk kunne nok virke mager, i så fall fyrst på sesongen. Dette hadde truleg samband med at det var veldig mykje gytefisk med den varme sumaren i 2018. Sesongen 2019 vart ein meir «normal sesong» med isfrie vatn i månadsstykke juni/juli. Til samanlikning vart Torsvatnet isfritt i byrjinga av juni det førre året.

I alt var det sett ut 2.650 aure i 2019, der 1.350 stk. to-årig fisk vart sett om vinteren og 1.300 stk. to-somrige vart bore ut av Skjåk Almenning og friviljuge i 13 ulike vatn fyrst i august. Fiskeutsetjinga blir stadig redusert, og det vil heller vera aktuelt med tiltak for bestandsreduksjon i mange vatn.

(Sal av fiskekort 2007 – 2019)

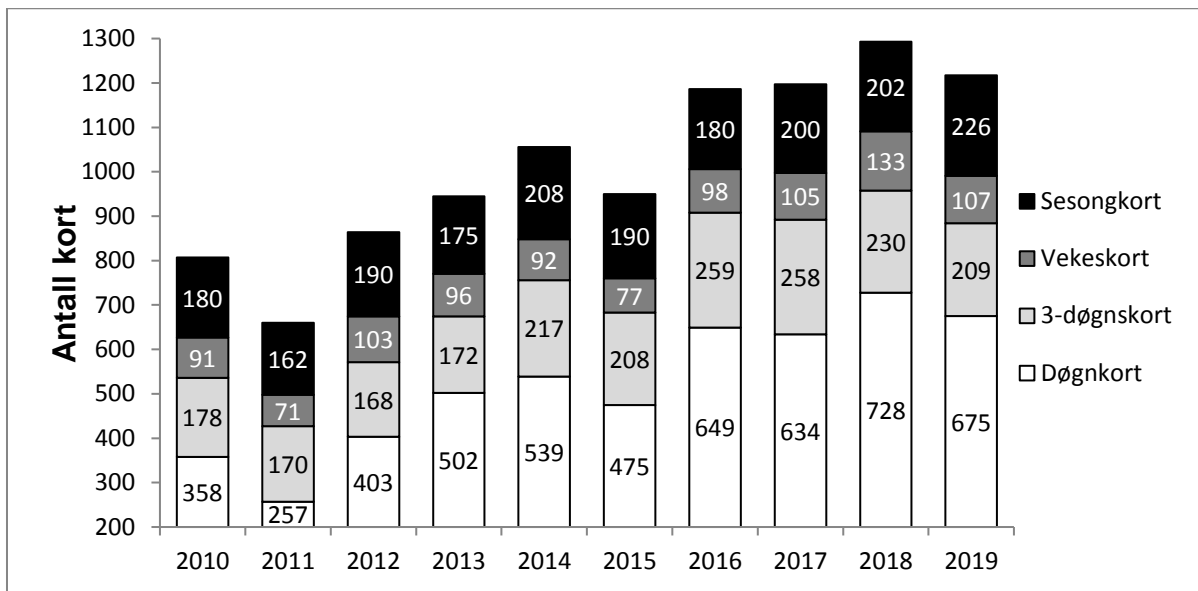
Det vart seld 1.547 fiskekort i 2019. Totalt var det ein nedgang på 90 kort frå 2018 til 2019. Dette skuldast nok at 2018 hadde ein spesielt lang og stabil fiskesesong.

Samarbeidet med Inatur og Fishspot fungerer godt, og resulterte blant anna i ein særst fin presentasjonsvideo av fiske i Skjåk som sirkulerer i sosiale medium. Marknadsføring av fiske i Skjåk i samarbeid med Inatur, Fishspot og Nasjonalparkriket held fram i 2020.

Opplæring jakt og fiske

Skjåk Almenning var med som bidragsytar for jegerprøvekurset også i 2019. Dette bidraget er med på å gjera kurset gratis for deltakarar under 20 år. Dei siste åra har jegerprøvekurset vore eit vellykka samarbeid mellom Skjåk, Lom og Vågå. Fiskecamp vart ikkje gjennomført i 2019 da Skjåk Almenning heller valde å bidra i CampUT, arrangert av Fjelleventyret. 98 ungar deltok. Opplæringsjakta på villrein vart gjennomført i samarbeid med NJFF. Årets opplegg vart særst vellykka med 9 deltakarar og felling av alle fire løyver på Breheimen sørvest. Det er lagt opp til likeins opplegg i 2020. I september prøvde Skjåk Jeger- og Fiskarlag og Skjåk Almenning eit opplegg om introjakt på rype, men dette vart ikkje gjennomført på grunn av manglande påmelding. I november gjennomførte almenninga opplæring i kjøttskjæring av hjortevilt for elevane i valfaget natur, miljø og friluftsliv på Skjåk barne- og ungdomsskule.

(Utvikling i sal av kategoriar fiskekort til utanbygds 2010-2019)

Småvilt

Jakt og fangst etter smårovvilt og predatorar er eit aktuelt mål for å sikre gode bestandar av matvilt. Fyrst og fremst er det ynskt uttak av smårovvilt i høgare strøk med tanke på rype- og skogsfuglbestanden. Rovviltkampanjen er vidareført som eit samarbeid mellom Skjåk Almenning og Skjåk Jeger- og Fiskarlag. I 2019 vart det gjort endringar for premiering, slik at alle som kjem over ein viss «poengsum» deler ein premieringssum på kr. 10.000. Samstundes blir alle som har felt raudrev i 2019/2020 prioritert fyrst for tildeling av rådyrkort i Skjåk Almenning.

For jaktåret 2018/19 (jakt på rev varar til 15/4), vart det betalt ut skotpremie for 81(60) raudrevar. Skotpremien har auka frå kr. 300 til kr. 500, eit mangeårig samarbeid mellom Skjåk Almenning, Skjåk Utmarksråd og Skjåk Beite- og Sankelag. I tillegg vart det innrapportert felling og fangst av 23 mår, 23 mink/røyskatt, 17 korp og 172 kråkefugl.

(Fjellrype i vinterdrakt. Foto: Kristen Dagsgard)

Takseringane av rype vart som før utført av lokale fuglehundekvipasjar i august. 7 ulike område i Skjåk Almenning og 40,2 km linjer vart taksert. Resultatet viste til ein dårleg årsproduksjon. Totalen viste gjennomsnittleg 4,1 fugl pr. km med takseringsline og 2,11 kyllingar pr. par. Grovt sett er dette halvert i forhold til takseringa i 2018, og det lågaste på fleire år. Det dårlege resultatet skuldast nok kuldeperioden i klekkinga, samt eit veldig dårleg år mes smågnagarar. Tendensen var lik for store delar av Sør-Noreg.

Dette la grunnlaget for strenge restriksjonar i jakta og kvota vart sett til 1 rype/jeger/dag og totalt 5 pr. sesong/kort. Også i år var jaktstart for rype 15. september. Etter 25. september la snøen seg over 1000 m.o.h. og avgrensa dermed eit stort jaktbart område. Etter 30. september vart det ikkje seld rypejakt til utanbygdes jegerar. Vinterjakt på rype etter jul heldt fram for innanbygds. Grensene for freda område i Breidalen – Heimdalen vart justerte for 2020, men avgrensar framleis ein del av området mellom Heimdalen og Breidalen.

For jaktåret 2019/2020 vart det seld 64 småviltkort til innanbygdsbuande, fordelt på 34 sesongkort, 6 halvsesongkort haust og 24 halvsesongkort vinter. I tillegg vart det seld 12 smårovviltkort. 8 av korta var jegerar under 25 år. Rypejakta for innanbygds utgjorde 166 jegerdagsverk og felling av 56 ryper (0,34 rype pr. jegerdagsverk).

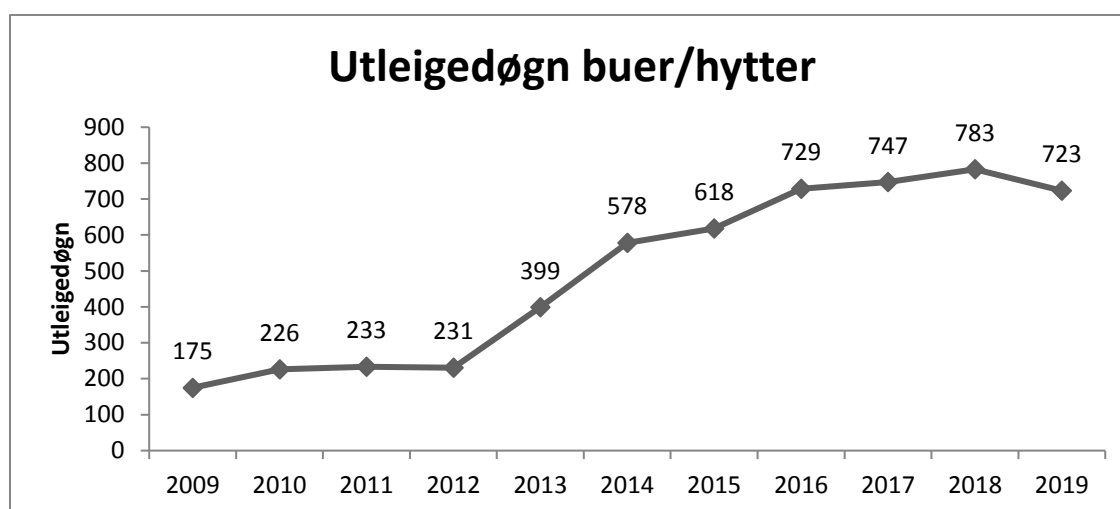
For utanbygdes vart det seld 83 enkeltkort, 13 jaktpakker, 4 smårovviltkort, 11 harejaktkort og 16 kort for fuglehundtrening. Rypejakta for utanbygdes utgjorde totalt 331 jegerdagsverk og resulterte i 182 felte ryper (0,54 rype pr. jegerdagsverk).

Jakt-år	Antal jegerar	Jegerar som har rapportert	Rapporterte jakt dagar	Felte lirype	Felte fjellrype	Felt rype per jegerdagsverk
2015/16	337	76 %	728	174	123	0,4
2016/17	344	81 %	635	211	172	0,6
2017/18	372	62 %	632	204	173	0,6
2018/19	212	74 %	399	182	139	0,8
2019/20	184	91 %	497	141	98	0,4

(Nøkkeltal rypejakta dei siste fem år – tal for både innanbygds og utanbygds.)

Hytter/feste

Utleiehyttene er framleis mykje brukt, men veksten i antal utleigedøgn avtek og ser ut til å flate ut. Fleire av hyttene til Skjåk Almenning står ope og til fri disposisjon i reinsjakta. Det er ikkje statistikk over denne bruken, men ein kan sannsynlegvis rekne 50- 70 utleigedøgn ekstra. I Billingen hyttegrend er 1 tomt og visningshytta seld, og ved Liavatnet er 1 tomt seld i løpet av året.

(Utvikling utleigedøgn hytter/buer 2009-2019.)

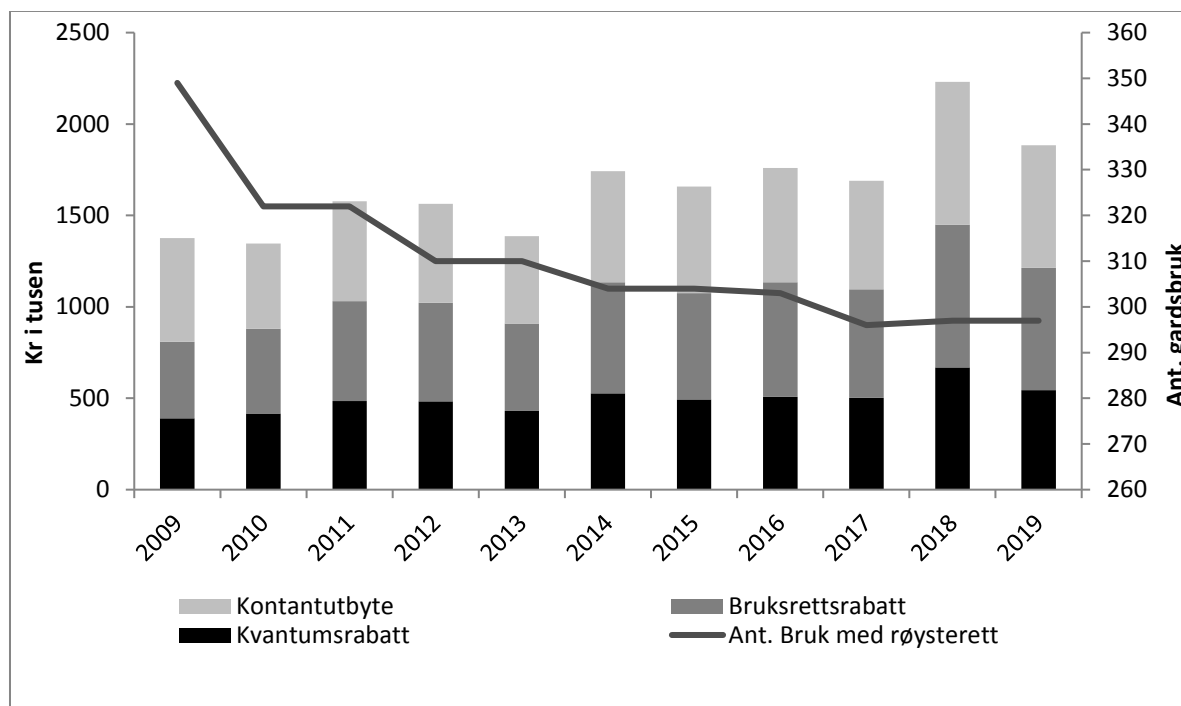
5. ØKONOMI

Rekneskap

Det samla driftsresultatet i 2019 kjem på kr. 4.206.295. Årsresultat etter finans og skatt, er på kr. 4.822.504. Av årsresultatet går kr. 2.752.804 til fri eigenkapital. Resultatet er betydeleg høgare enn budsjett og kjem seg i stor grad av auka inntekter i utmarks- og skogavdelinga pga. av store kvoter på rein og elg/hjort, samt at det var innmålt høgare kvantum i 2019 enn 2018.

Figuren nedanfor viser bidraget gjennom kontantutbyte, bruksrettsrabatt og kvantumsrabatt til dei eigedoms- og bruksbrettiga i Skjåk Almenning dei siste 10 åra. Totalt utgjorde dette kr. 1.883.140 i 2019. Dette er ein nedgang frå 2018, men utbetalinga ligg likevel over samanlikna med dei 10 føregåande åra.

Almenningsstyret meiner at framlagt årsrekneskap for 2019, saman med styret si årsmelding, gjev eit rettvisst bilete av årsresultatet og den finansielle stillinga til Skjåk Almending ved utgangen av året. Grunnlaget for vidare drift er tilstades, og årsrekneskapen for 2019 er sett opp under denne føresetnaden.

(Bruksrettsytningar og antal bruk med røyserett i Skjåk Almending 2009-2019).

Industrielt eigarskap

Skjåk Trelast AS med Bygger'n Skjåk AS:

På grunn av flaumen hausten 2018 vart det gjennomført store bygningsmessige endringar på høvleriet i 2019. SEBB AS har vore hovudentreprenør, og det 800 m² store tregolv er erstatta med isolert betonggolv. Samstundes har Skjåk Trelast AS investert i ny høvel og flishoggar. Restaureringsarbeidet har skjedd parallelt med innsetjing av ny høvel. Ved årsskiftet er det meste på plass, og ein ser fram til å kunne ta i bruk ny og moderne høvel. Det høyrer med til historia at den gamle høvelen er frå 1967.

I samband med investering i høvel og flishoggar ved Skjåk Trelast AS gjorde almenningstyret vedtak om å gje lån til bedrifta, samt auke aksjekapitalen. Pr. 31.12 har Skjåk Trelast AS lån frå Skjåk Almending på totalt kr. 5.850.000. I tillegg kjem aksjekapital på kr. 9.103.160.

Med oppstart av flisfyringsanlegget til Skjåk Biovarme AS, har styret i Skjåk Almending vedteke å konvertere høvleriet til oppvarming frå vannbåren varme. Dette arbeidet er ikkje ferdigstilt pr. 31.12, men i løpet av februar/mars skal Skjåk Trelast AS varme opp høvleriet med eigenprodusert flis.

Årsresultatet for Skjåk Trelast AS var i 2019 kr. 27.909. Almenningsstyret evaluerer si eigarmelding til Skjåk Trelast AS ein gong pr. år og har elles kontinuerleg fokus på sagbruksdrifta. For Bygger'n Skjåk AS var 2019 nok eit godt år. Årsresultatet var på kr. 1.140.057 og selskapet har ein eigenkapital på kr. 7.149.001.

Skjåk Biovarme AS

I 2019 har selskapet som er eigd 60 % av Skjåk Almenning og 40 % av Lom Biovarme AS bygd ut fjernvarmeanlegg i Bismo. Dette inkluderer fyrhus, fjernvarmegrøfter og installering av kundesentralar. Den formelle opninga av anlegget gjekk føre seg 22. november 2019. Det vart halde open dag med servering og omvisning, og oppslutnaden var meget god. Ikkje alle kunder har kopla seg på ved årsskiftet, men ein ser for seg at dette skjer i løpet av våren 2020. Budsjettet for utbygginga er på samla kr. 15 mill, der Innovasjon Norge har gjeve tilskot på 45 %. Anlegget hadde berre 1 mnd. drift i 2019, noko som påverkar i årsresultatet i negativ retning med kr. 182.284.

Ottadalen Massivtre AS

Skjåk Almenning er ein av 4 eigarar i selskapet i lag med SEBB AS, Langmorkje Almenning og Brun Bygg AS. I 2019 har det skjedd ytterlegare utviklingsarbeid og uttesting av krysslimde treplater (massivtre). Selskapet har gjort ein kapitalutvidelse med innskot av aksjekapital frå eigarbedriftene, og aksjeposten til Skjåk Almenning er no på kr. 250 000. Årsresultatet i 2019 kom på kr. 10.381.

Som ein del av sitt samfunnsansvar ynskjer Skjåk Almenning å vera med på utvikling i lokalsamfunnet. Industriengasjementa til almenninga er krevjande. Engasjement og deltaking i lokal næringsutvikling medfører nødvendigvis ein viss risiko for Skjåk Almenning.

Diverse

I 2019 vart avkastning av fond brukt slik (sjå eigen tabell i notane):

Erstatningsfond Øvre Otta

- Kr. 70.000,- til ungsogpleie.

Skjåk Almennings Utviklingsfond

- Kr. 100.000,- i tilskot til Skjåk Turløyper for sesongen 2018/2019 og kr. 85.000 til skogsbilveg.

I 2019 har almenninga løyvd kr. 350.000 i opprusting av ny Dyringsbru og bidrege med 25 t høvling av Sotvegen.

Skjåk Almenning har i 2019 leigd ut arbeidskraft til SNO 147 t (168), Skjåk Trelast AS 197 t (279), Byggern'n Skjåk AS 213 t (241 t), Norsk Almenningsforbund 437 t (439 t), Skjåk Biovarme AS 629 t, Langmorkje Almenning 143 t og andre 91 t.

6. ANDRE OPPLYSNINGAR

Arbeidsmiljø

I medhald av gjeldande lover og forskrifter fører verksemda oversyn over totalt sjukefråvær. I 2019 var sjukefråveret på 2,66 % av mogleg arbeidstid, mot 0,94 % året før. Skjåk Almenning er medlem i Frisk HMS AS.

Pr. 31.12.2019 er tre av ni tilsette kvinnelege. I almenningsstyret er 3 av 7 medlemmar kvinner. Personalpolitikken vert rekna som kjønnsnøytral på alle område.

Ytre miljø

Skjåk Almenning er medlem av Mjøsen Skogs FSC® gruppe-ordning (FSC-C103851) og Mjøsen Skogs PEFC gruppe-ordning, og følgjer Norsk PEFC Skogstandard. Nøkkelbiotopane blir overvåka av almenninga sjølv, samt at det blir gjennomført stikkprøvebaserte kontroller i regi av sertifikathaldar. Det ikkje avdekka skader eller andre utilsikta forstyrningar i verneområde eller nøkkelbiotopar i 2019. Almenninga har heller ikkje kjennskap til uhell eller avvik knytt til andre kjente miljøverdiar siste år.

Verksemda i almenninga fører ikkje med seg forureining av det ytre miljøet meir enn det som fylgjer av den vanlege skogsdrifta, med utslepp til luft frå skogsmaskiner og motorsager. Det vert nytta miljøbensin til motorsagene.

7. UTSIKTENE FRAMOVER

Skjåk Almenning er ein stor og samansett eigedom der fleire grupper har ulike interesser. Dette gjer drifta krevjande og set store krav til styret og dei tilsette.

Skogsdrifta i Skjåk Almenning er tufta på ressursgrunnlaget og kva som er lagt til grunn i skogbruksplanen. For å bruke denne ressursen på ein tilfredsstillande måte må det til betydeleg innsats på skogkultur og vegbygging. I 2018 og 2019 fekk massevirkeprisen eit etterlengta lyft, medan sagtømmerprisen har vore nokonlunde stabil. I løpet av 2019 har Mjøsen Skog SA og Glommen Skog SA fusjonert til Glommen Mjøsen Skog SA. Pga. geografisk plassering og skogtype er Skjåk Almenning avhengig av å ha eit aktiv og sterkt skogeigarsamvirke i ryggen. Nærleik til skogbrukstenester er og viktig. Med eit fusjonert selskap er det ei forventning om at dette skal gje høgare tømmerpris til skogeigar, samt at sikkerheit for avsetning blir oppretthalde. Både Mjøsen Skog SA og Glommen Skog SA var to solide og veldrevne organisasjonar tufta på samvirkeprinsippet. Samla sett vil eit sterkt og framtidretta skogeigarandelslag vera det beste for skogeigarar i vårt distrikt. Ein håpar at Glommen Mjøsen Skog SA innfrir sine forventningar i åra som kjem.

I 2019 har det vore investert betydelege beløp på sagbrukstomta. Skjåk Biovarme AS har investert nærare kr.15. millionar, medan Skjåk Trelast AS har investert i underkant av kr. 6 millionar i ny høvel og ny flishoggar. Samstundes er det påkosta om lag kr. 2,5 millionar i nytt golv og konvertering til vannbåren varme på høvleriet. Trelastbransjen er framleis utfordrande, men for å møte framtida må grep gjerast. Ein må pårekne å leggje inn innsats i opprusting av lokale og utstyr dei neste åra.

Skjåk Biovarme AS hadde 1 mnd. med drift i 2019. Anlegget teiknar godt, og med bruk av kvalitetskomponentar i både fyrhus og fjernvarmegrøft, skal dette gje mindre kostnader på drift og vedlikehald. Anlegget er dimensjonert til å kunne forsyne fleire kundar i Bismo i åra som kjem. Med eksisterande kundegrunnlag er det forventa å årleg levere omlag 2,3-2,5 gWh, avhengig av vintertemperatur. Varmeanlegget er samstundes eit særst positivt bidrag for Skjåk Trelast AS med flissal, samstundes som dette har ein betydeleg klimagevinst.

I reinsfjellet kan ein ane konturane av ei langsiktig endring. Villreinen er under stadig press, frå tobeinte, firbeinte og frå naturen si side. Summen av dette teiknar over tid dessverre eit noko dystert bilete for villreinen vår i sør-Norge; utbygging og utviding av hytteområde, auka menneskeleg ferdsel og utviding av turstignettet, vindmølleparker, militæraktivitet og ei rovviltforvaltning på villspor er døme på slikt press. Klimaendringane gjev varierende vær, der milde vintre med regn og ising av beitet ser ut til å bli meir vanleg. Høgare sommertemperaturar gjev meir insekt og mindre beitetid.

Dette fører vidare til mindre robuste dyr som er dårlegare rusta mot forstyrningar og frambrot av sjukdommar som for eksempel fotråte. Som rettshavar og ansvarlege villreinforvaltarar må Skjåk Almenning innsjå realitetane og ta innover seg dette i både ord og handling.

Styret har vurdert kva for virkning COVID-19 er venta å medføre for almenninga. Skjåk Almenning har ein solid eigenkapital og god likviditet, og pr dato for avlegging av årsrekneskapen har koronautbrotet kun påverka almenninga i mindre grad. Administrasjonen og styret fylgjer tett opp om utviklinga og set i verk nødvendige tiltak om dette er naudsynt. Det kan påregnas at både private og næringsdrivande kan få betalingsproblem eller gå konkurs slik at på stutt sikt vil dette auke almenninga sin kredittrisiko. Det er styret si oppfatning at COVID-19 ikkje har påverka almenninga si evne til fortsatt drift.

(Bilete frå Blankåhaugane mot Reinheimen påska 2019. Foto: Jo T. Lyngved)

Bismo, 31. desember 2019

27. mars 2020

I styret for Skjåk Almenning

Kjell Egil Ramstad
(Styreleiar)

Kjell Aaboen

Tordis Brandsar

Mona Haugen Grimstad
(Nestleiar)

Ragnhild Løkken

Arnstein Fjerdingsren

Vidar Vange

Jo Trygve Lyngved
(Almenningsstyrar)

SKJÅK ALMENNING

RESULTATREGNSKAP 2019

	Note	2019 (hele kr)	2018 (hele kr)
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
DRIFTSINNEKTER			
Salgsinntekter	12	17 409 267	15 474 694
Brukt skogavgift vedr. drift	7	1 674 082	2 275 154
Andre driftsinntekter		536 999	407 569
SUM DRIFTSINNEKTER		19 620 348	18 157 417
DRIFTSKOSTNADER			
Forbruk av varer og tjenester	12	5 797 618	4 903 596
Lønnskostnader	2,12	3 514 834	3 552 249
Ordinære avskrivinger	3,12	472 429	448 751
Skogavgift	7	984 000	1 410 000
Andre kostnader	2,12	4 645 170	4 603 935
SUM DRIFTSKOSTNADER		15 414 051	14 918 531
DRIFTSRESULTAT	12	4 206 295	3 238 883
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Aksjeutbytte		31 608	24 998
Renteinntekter ansvarlig lån datterselskap	8	66 453	72 168
Andre renteinntekter		765 189	780 240
Andre finanskostnader		-10 041	-8176
Gevinst salg akjer/aksjefond		0	17 284
NETTO FINANSINNEKTER		853 209	886 514
ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		5 059 504	4 125 397
Skattekostnad på ordinært resultat	1	237 000	236 280
ÅRETS RESULTAT		4 822 504	3 889 117
DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT			
Ytinger:			
Bruksrettrabatter	9	669 154	781 525
Kontantutbytte	9	669 154	781 525
Kvantumsrabatter	1	544 832	667 990
Sum ytinger		1 883 140	2 231 039
Andre disponeringer			
Overført erstatningsfond Øvre Otta	10	67 625	67 379
Overført utviklingsfond	10	101 544	100 439
Overført verneområdeerstatning	10	17 391	17 346
Overført fri egenkapital	13	2 752 804	1 472 914
SUM		4 822 504	3 889 117

BALANSEKONTO PR. 31. DESEMBER 2019

EIENDELER

	Note	2019	2018
		(hele kr)	(hele kr)
ANLEGGSMIDLER			
Innkjøpt grunn		126 999	126 999
Bygninger	3	4 145 451	4 397 400
Opparbeidingskostnader hyttefelt L		447 300	497 000
Opparbeidingskostnader hyttefelt B		2 923 723	3 273 723
Maskiner, inventar og transportmidler	3	200 200	266 500
Aksjer, aksjefond og andeler	4,8	16 026 408	12 300 248
Ansvarlig lån til datterselskaper	8	5 850 000	3 650 000
SUM ANLEGGSMIDLER		29 720 081	24 511 870
OMLØPSMIDLER			
Hytte Billingen Hyttefelt		0	2 363 261
Kundefordringer	5,8	2 214 517	2 491 388
Andre kortsiktige fordringer		3 250 195	283 090
Bankinnskudd	6,1	31 165 825	34 242 930
Bankinnskudd bundne fond	10	10 059 347	10 145 178
Kasse		8 570	5 439
SUM OMLØPSMIDLER		46 698 454	49 531 286
SUM EIENDELER		76 418 535	74 043 155

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

Note 1: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med god regnskapsskikk for små foretak. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Varige driftsmidler med levetid over 3 år og kostpris som overstiger kr 15.000,- avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under andre driftskostnader. Gevinst eller tap ved avgang av driftsmidler føres under henholdsvis driftsinntekter og driftskostnader. Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Almenningen har beregnet skogavgift på avvirkningen etter gjeldende regler.

Det vises til egen note vedr. skogavgift.

Almenningens skattekostnad består av betalbar inntekts- og formuesskatt. Almenningen er skattepliktig for deler av sin inntekt og formue.

Almenningen har ikke forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier som medfører utsatt skatt. I den grad almenningen har nedskrevet finansielle midler regnskapsmessig, er den skattefordelen som måtte ligge i dette, ikke aktivert.

Note 2: Ansatte, godtgjørelser mv.

<u>Lønnskostnader</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Lønninger	3.007.058	3.093.014
Arbeidsgiveravgift	207.283	210.248
Pensjonskostnader	118.131	89.657
Andre ytelser	182.363	159.330
<u>Sum lønnskostnad</u>	<u>3.514.835</u>	<u>3.552.249</u>

Almenningen har i 2019 sysselsatt 6 årsverk.

<u>Godtgjørelser</u>	<u>Almenningsbestyrer</u>	<u>Styret</u>
Lønn	700.612	157.750
Andre ytelser	9.239	

Revisjon- og kontrollutvalget/valgkomite

Kostnadsført honorar revisjons- og kontrollutv. utgjør kr. 20.900 i 2019.

Kostnadsført honorar valgkomite utgjør kr.0 i 2019.

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Foretaket har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven.

Revisor

Kostnadsført honorar for lovpålagt revisjon i 2019 utgjør kr 61.200 ekskl. merverdiavgift.

Honorar for annen bistand utgjør kr 15.200 ekskl. merverdiavgift.

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

Note 3: Varige driftsmidler

Avskrivningsoversikt pr. 31.12.2019	Bygninger	Maskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	19.910.318	4.425.206	24.335.524
Tilgang	135.651	18.529	154.180
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	20.045.969	4.443.735	24.489.704
Avskrevet ordinært pr. 01.01	15.512.918	4.158.706	19.671.624
Avskrevet i året	387.600	84.829	472.429
Avskrevet ordinært pr. 31.12	15.900.518	4.243.535	20.144.053
Balanseverdi pr. 31.12	4.145.451	200.200	4.345.651
Prosentstørrelse for ordinær avskrivning	4-8%	10-33%	

Note 4: Aksjer, aksjefond og andeler

Aksjefond:

Kostpris	Bokført verdi	Kursverdi 31.12.
4.806.000	4.806.000	5.749.701

Aksjer/andeler:

Selskap	Eierandel	Antall aksjer	Pålydende	Bokført verdi
<i><u>Datterselskaper:</u></i>				
Skjåk Trelast AS	100%	3.740	2.434	9.103.160
Skjåk Biovarme AS	60%	1.200	1.000	1.200.000
<i><u>Andre selskaper:</u></i>				
Ottadalen Massivtre AS	25%	25	10.000	250.000
AS Vågåfisk	1,6 %	1	10.000	10.000
Skjåk Turløyper SA		2	1.000	2.000
Fishspot SA		1	1.000	1.000
Glommen Mjøsen Skog SA				647.500

Note 5: Kundefordringer

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Mellomværende med bruksberettigede	206.543	229.354
Kundefordringer, eksternt	2.057.974	2.312.034
Brutto kundefordringer	2.264.517	2.541.388
Avsatt til tap	50.000	50.000
Bokført verdi kundefordringer	2.214.517	2.491.388

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

Note 6: Bankinnskudd

Posten inkluderer et beløp på kr 211.847 som er sperret som sikkerhet for inntrukne skattetrekkmidler.

Note 7: Skogavgiftskonto

	2019	2018
<hr/>		
Tilført skogavgiftsmidler:		
Tilført fra avvirkning dette året m.v.	984.000	1.410.000
Statstilskudd skogkultur	689.719	865.257
<hr/>		
Sum tilført	1.673.719	2.275.257
<hr/>		
Forbruk av skogavgiftsmidler:		
Skogkultur	945.364	994.527
Veger og bygninger	714.820	1.266.728
Skogbruksplan	13.898	13.898
<hr/>		
Sum forbruk (av dette lønnskostnader kr. 111.713)	1.674.082	2.275.154
<hr/>		
Skogavgiftskonto pr. 01.01.	262	159
Endring i året	-363	103
<hr/>		
Skogavgiftskonto pr. 31.12	-101	262

Note 8: Konsernforhold

1. Konsernstruktur

Selskapet har pr. 31.12.2019 følgende eierandeler i datterselskaper:

Selskapets navn	Forretnings- kontor	Antall aksjer	Eierandel	Stemme- andel	Resultat 2019	Egenkapital 31.12.2019
Skjåk Trelast AS	Skjåk	3.740	100 %	100 %	27.909	7.819.587
Skjåk Biovarme AS	Skjåk	1.200	60%	60%	-182.284	1.801.819

Konsernet sett som en enhet faller inn under definisjonen av små foretak etter Regnskapslovens § 1-6. Det er derfor ikke utarbeidet særskilt konsernregnskap. Skjåk Trelast AS eier 70 % av aksjene i Bygger'n Skjåk AS. Årsresultatet i Bygger'n Skjåk AS for 2019 ble kr. 1.140.057, og egenkapital pr. 31.12 er kr. 7.149.001.

2. Transaksjoner med konsernselskaper

Transaksjonens art:	Skjåk Trelast AS	Skjåk Biovarme AS
Salg av tømmer og slip til datterselskap	1.750.281	
Husleieinntekter fra datterselskap	222.000	
Kjøp av trelast mv. fra datterselskap	3.365.854	
Salg av tjenester til datterselskap	70.740	290.840
<hr/>		
Mellomværende pr. 31.12.2019	Skjåk Trelast AS	Skjåk Biovarme AS
Ansvarlig lån til datterselskap	5.850.000	
Fordring på datterselskap	1.205.394	215.200
Gjeld til datterselskap	271.189	

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

Ansvarlig lån til datterselskaper

Det er gitt et ansvarlig lån til datterselskapet Skjåk Trelast AS, bokført til kr 5.850.000. Renter er beregnet til kr 66.453 i 2019.

Note 9: Kontantutbytte til eierne

Etter avtale mellom Skjåk Bygdealmening v/almenningsstyret på den ene siden og Skjåk Bygdealmening v/eierlaget på den andre siden tilkommer eierne av almenningen fra og med regnskapsåret 1994 et årlig kontantutbytte av samme størrelse som det er gitt bruksrettsytelser.

Dersom det er underskudd et år, slik at utbetaling til eierne ikke kan skje, skal et beløp tilsvarende 70 % av bruksrettsytelsene i året etterbetales eierne når overskudd igjen oppstår i almenningen.

Årets resultat	4.822.504
<u>Overført fond:</u>	
Erstatningsfond	67.625
Utviklingsfond	101.544
Verneområdeerstatning	17.391
	186.560
	4.635.944
<u>Bruksrettsytelser:</u>	
Bruksrettsrabatter	669.154
	669.154
Disponibelt for utbetaling av kontantutbytte	3.966.790
Sum bruksrettsytelser i året	669.154
Grunnlag for kontantutbytte for året	669.154
Framført kontantutbytte fra forrige regnskapsår	0
Sum kontantutbytte	669.154

Note 10: Erstatningsfond

ERSTATNINGSFOND ØVRE OTTA

År	Grunnkap	Tilført grunnkap	Renter	10 % grunnkap	Ny grunnkap	Tilført avkastn	Forbruk avkastn	Saldo unytta avkastn	Saldo bank
2018	4.034.858	0	67.379	6.738	4041.596	60.641	100.000	12.623	4.054.218
2019	4.041.595	0	67.625	6.763	4.048.358	60.863	70.000	3.485	4.051.843

UTVIKLINGSFOND

År	Grunnkap	Tilført grunnkap	Renter	10 % grunnkap	Ny grunnkap	Tilført avkastn	Forbruk avkastn	Saldo unytta avkastn	Saldo bank
2018	5.986.002	0	100.439	10.044	5.996.046	90.396	100.000	94.915	6.090.960
2019	5.996.046	0	101.544	10.154	6.006.200	91.390	185.000	1.305	6.007.504

VERNEOMRÅDEERSTATNING

År	Grunnkap	Tilført grunnkap	Renter	5 % grunnkap	Ny grunnkap	Renter til overføring	Forbruk avkastn.	Saldo til overføring	Saldo bank
2018	18.250.047	0	346.922	17.346	18.267.393	329.576	329.305	329.576	18.596.969
2019	18.267.393	0	347.818	17.391	18.284.784	330.427	329.576	330.427	18.615.211

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

Erstatningsfond Øvre Otta og Utviklingsfond er styrt etter egne statutter hvor styret i almenningen er styre for fondsmidler. Styret kan bestemme at en andel av årets avkastning på fondsmidlene kan nyttes til almenningen og almenningsnyttige formål.

Fondenes statutter tilsier at grunnkapitalen skal stå urørt. Statuttene kan kun endres etter innstilling fra styret og etter vedtak fra de som har eiendomsrett/bruksrett etter bestemte krav til flertall.

Verneområdeerstatning er også styrt etter egne statutter (vedtatt i styresak 2015/5) hvor styret i almenningen er styre for fondsmidler. Midlene skal fortrinnsvis stå på egen bankkonto. 5 % av renteavkastningen skal hvert år tillegges grunnkapitalen, og bruken av grunnkapitalen skal føres inn i møteprotokollen. Grunnkapitalen skal ikke utbetales til de som har bruksrett og/eller eiendomsrett i Skjåk Almenning.

Note 11: Andelskapital

Ingen av andelseierne eier mer enn 5% av andelskapitalen.
Styret og daglig leder har følgende eierinteresser i almenningen:

Navn	Andel
Ragnhild Løkken	0,00%
Tordis Brandsar	1,77%
Kjell Aaboen	0,88%
Vidar Vange	0,66%
Kjell Egil Ramstad	0,07%
Mona Haugen Grimstad	0,71%
Arnstein Fjerdingsren	0,73%
Jo Trygve Lyngved	0,00%

Note 12: Avdelingsvise driftsresultater

		2019 (hele kr.)	2018 (1000 kr.)
Skogen	Inntekter	4.291.772	2.873
	Utgifter	3.817.769	2.886
	Resultat	474.003	-13
Utmark	Inntekter	8.133.933	7.661
	Utgifter	1.837.950	1.794
	Resultat	6.295.983	5.867
Bruksrettsomsetning	Inntekter	3.350.881	4.011
	Utgifter	3.369.994	4.024
	Resultat	-19.113	-14
Eigedom/utleige	Inntekter	1.458.536	1.249
	Utgifter	1.056.035	1.013
	Resultat	402.501	236
Felleskostnader	Inntekter	711.144	441
	Utgifter	3.658.223	3.278
	Resultat	-2.947.079	-2.837

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

Note 13: Fri egenkapital

Fri egenkapital 1/1-2019	41.057.401
Tilført fra Erstatningsfondet	70.000
Tilført fra Utviklingsfondet	185.000
Årets resultat	2.752.804
Fri egenkapital 31/12-2019	44.065.205

Note 14: Hendingar etter balansedagen

Styret har vurdert kva for virkning COVID-19 er venta å medføre for almenninga. Skjåk Almenning har ein solid egenkapital og god likviditet, og pr dato for avlegging av årsrekneskapen har koronautbrotet kun påverka almenninga i mindre grad. Administrasjonen og styret fylgjer tett opp om utviklinga og set i verk nødvendige tiltak om dette er naudsynt. Det kan påregnas at både private og næringsdrivande kan få betalingsproblem eller gå konkurs slik at på stutt sikt vil dette auke almenninga sin kredittrisiko. Det er styret si oppfatning at COVID-19 ikkje har påverka almenninga si evne til fortsatt drift.

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til årsmøte i Skjåk Almenning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Skjåk Almenning som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskapet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Otta, 2. april 2020
ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

Til årsmøtet i Skjåk Almenning

MELDING FRÅ REVISJON- OG KONTROLLUTVALET I SKJÅK ALMENNING

Revisjon- og kontrollutvalet har hatt 2 møter og sakshandsaminga er nedskrivi i utvalet sin møteprotokoll.

Revisjon- og kontrollutvalet har gjennom året fått tilsendt saklister og styrevedtak og har ikkje merknader til desse.

Kontrollutvalet blei kontakta i forbindelse med ein tvist mellom ein jegar/ eit jaktlag og almenningstyret vedrørende bortfall av jaktrett. Da saka vart tatt til retten fann kontrollutvalet at vi ikkje skulle realitetsbehandle saka.

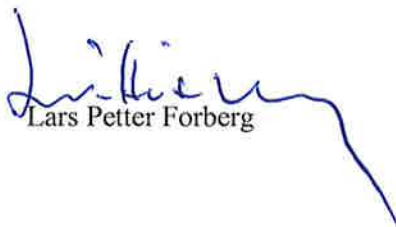
Frå administrasjonen har utvalet fått grei orientering om aktivitetane i året og vi har fått svar på det vi har spurt om. Utvalet har hatt eit møte saman med revisor Rune Baukhol i Ernst & Young.

Utvalet har gått gjennom rekneskapen for 2019 saman med almenningsstyrar.

Revisjons- og kontrollutvalet har ingen merknader til regnskap og årsmeldinga i Skjåk Almenning for 2019.

Skjåk 27.05.2020

Egil Mork

Lars Petter Forberg

Lars Skrinde

Informasjon og retningslinjer for bruksberettiga i Skjåk Almanning.

Sist revidert 25. juni 2015
Vedteke i styresak 2015/29

1. Generelt om bruksrettsyting

Føresetnaden for å få bruksrettsyting er at tiltaket tilfredsstillere eigedomens behov ved jordsbruksmessig drift, og er i samsvar med rasjonell bruk i høve det som er naturleg etter tid og tilhøve, jfr. Bygdealmenningslova § 2-2. Almenningsstyret har gjeve uttrykk for at det er det aktive jordbruket som skal prioriterast. Ved forvaltning av bruksretten og berekningen av eigedomens jordbruksmessige behov er det eigedommens eiga areal som er grunnlaget. Leigejord skal altså ikkje inkluderast. Tiltaket det blir søkt ytingar om må altså stå i samsvar med eigedommens status og drift etter ei samla vurdering. Eigar av bruksberettiga jordbrukseigedom må i søknadsform beskrive og dokumentere eigedomens behov ved jordbruksmessig drift. Det vil bli gjort konkrete og individuelle vurderingar, og kvar enkelt søknad vil bli vurdert ut ifrå den jordbruksmessig drift som faktisk føregår, dyrka areal, busetjing, framtidsplaner for bruket, planar om tilflytting og evt. planar om gjenoppretting av jordbruksdrift. Oppramsinga er ikkje uttømande, og almenningstyret kan be om eller innhente tilleggsinformasjon for å betre sitt vurderingsgrunnlag.

2. Søknad

For søknad om bruksrettsytingar skal det brukast eige søknadsskjema.

Det skal brukast 1 – eitt – skjema for kvart tiltak. Kvar søknad blir gjeve eit søknadsnummer. Dette skal gjevast opp når uttak av tømmer og trelast skjer.

Den enkelte bruksberettiga eigedom kan i løpet av eitt kalenderår ta ut inntil 2 m³ trelast eller 5 m³ rundvirke utan søknad, med vilkår at dette blir brukt til å dekkje eigedomens behov ved jordbruksmessig drift.

For uttak av tømmer og trelast over 2. m³: Alle bruksberettiga må søkje almenningstyret på eige skjema.

Søknad skal vera innvilga før uttak kan skje. Virke som blir teke ut utan at søknad er innvilga kan fakturerast til marknadspris. Innvilga kvantum gjeld for 2 år

3. Tilskot og generasjonsskifte

Tilskot er ein bruksmåte av overskot som kjem i tillegg til vanlege bruksrettsytingar. Styret står fritt i tildeling av tilskot, og vurderer til kvar tid innretning og storleik på tilskot.

Tilskotet blir gjeve på uttak av materialar frå Skjåk Trelast AS med ein prosentsats av materialkostnader.

Gardbrukarar t.o.m. 35 år som tek over gardsbruk kan søkje om tilskot på investeringar som tener det jordbruksmessige behovet. Der det føreligg skriftleg avtale om overtaking av eigedomen innan 3 år kan det også søkjast om tilskot. Brukaren har ansvar for at slike opplysningar blir gjeve Skjåk Almanning.

Tilskotet skal stimulere til aktiv gardsdrift (berre burtleige av jordbruksareal vert ikkje rekna som aktiv drift).

Skriftleg søknad med grunngeving må sendast almenningstyret, og søknaden skal vere godkjent i forkant.

Søknaden skal innehalde ein konkret plan for den framtidige drifta, samt detaljert kostnadsoverslag over tiltaket.

Utbetaling av tilskotet blir gjort etter bilag ein gong i året, i inntil 3 år etter tiltaket vart godkjent av styret.

Allmenningstyret kan be om, eller innhente tilleggsinformasjon for å betre sitt vurderingsgrunnlag.

4. Omgjering av tildeling

Alle ytingar utbetalt på feil grunnlag skal attendebetalt i si heilheit. Ved misbruk blir retten til almenningstytingar inndrege for 5 år. Om den jordbruksmessige drifta blir lagt ned innan rimeleg tid kan almenningstyret krevja at ytingar blir attendebetalt (jf. §5-7 i bygdealmenningslova og gjeldande bruksreglar for Skjåk Almanning). Dette gjeld for eksempel frådelling av hus, frådelling/omdisponering av dyrka jord slik at jordbruksarealet blir så lite at bruket misser bruksretten eller at brukets karakter blir endra til fritidseigedom. Det vil skje stikkprøver på uttak av materialar (også under frikvarantum) og at tiltaket er relevant for dagens drift på eigdommen.

5. Eigedomsoverdraging/forpaking/anna endring

Ved eigedomsoverdraging, forpaking og endring av sivil status må bruksrettsmanntalet ajourførast. Dette skal gjerast ved at dei/den bruksberettiga sjølve kontaktar almenningsskontoret for å få tilsendt meldingsskjema.

6. Strøflis, fyringsflis og grus

- Strøflis: Brukrettsyting på strøflis blir berre gjeve til eigedomens jordbruksmessige behov. Kontakt Skjåk Trelast AS for hentedagar, pris, og evt. levering direkte til gardsbruket.
- Grus: Det blir gjeve bruksrettsrabatt på 15 kr/m³ på uttak av knust grus frå Framruste (frå eiga råvare), eks. mva. og frakt. Det blir ikkje gjeve rabatt på uttak av råmasse. Uttak til fellestiltak og/eller setervegar skal gå gjennom organisert veglag. Rabatt blir utbetalt ein gong i året på grunnlag av samla dokumentert faktura levert Skjåk Almenning før 1. desember. Før rabatt blir gjeve skal bruksberettiga søkje om dette på eige skjema.
- Fyringsflis: Brukrettsyting på fyringsflis blir berre gjeve til eigedomens jordbruksmessige behov.

7. Snøscooter

Skjåk Almenning har reglar som regulerer bruk av snøscooter innan almenninga i samband med jordbruksnæring. Bruksberettiga som har legitimt behov for å nytte snøscooter, må framfor kvar vintersesong sende skriftleg melding om dette på fastsett skjema. Ferdig utfylt og godkjent skjema tener som kjøreløyve. Reglar og skjema vil ein få ved å vende seg til almenningskontoret. Ved køyring i verneområde, må forvaltninga gjeva løyve.

8. Uttak av ved på rot

Iflg. bruksreglane kan hogst av ved på rot berre skje etter avtale. Bryting av tyrirøt og neverflekking o.s.v. kan berre skje etter tilvising.

9. Henting/køyring av ved frå Skjåk Trelast AS

Utkøyring av ved skjer fortløpande i høve til bestillingsdato. Dei som sjølv ordnar transport, må køyre unna innan 1 veke etter henteklarmelding. Elles kjem dei sist i køen.

10. Rabattsatser til alle bruksberettiga

Frå Skjåk Almenning:

Bruksrettsrabattar:

Skurlast	30%	av detaljpris
Høvellast	20%	"
Impregnert last uhøvla	30%	"
Impregnert last høvla	20%	"
Gjerdestolp, impregnert	30%	"
Rundtømmer	30%	"
Vedslip	30%	" opptil 15 m ³
Kløyvd furuved	20%	av marknadspris
Bordkapp	30%	"
Celluloseflis	30%	"
Sag - og kutterflis	30%	"
Rein bark	30%	"
Grus.....	15 kr/m ³	
Skrotbark og anna avrat	Gratis	

Gjeld ved kjøp av tømmer og trelast frå Skjåk Trelast AS.

Betalingsføresetnader: Netto pr. 15 dagar. Etter dette vert det rekna 12 % renter.

I tillegg yter Skjåk Almenning 18 % kvantumsrabatt på bruksrettssal (gjeld ikkje for grus).

Frå Skjåk Trelast AS

Dette kjem som tillegg til rabattane frå Skjåk Almenning.

Pr. ekspedisjon/bestilling	Innkjøpt trelast	Eigenprodusert trelast
kr. 0 – 3.000	0 %	0 %
kr. 3.000 – 6.000	0 %	5 %
kr. 6.000 – 10.000	5 %	10 %
kr. 10.000 – 20.000	10 %	15 %
kr. >20.000	15 %	20 %

Rabatten gjeld ikkje tilbodsvarer, og tilbodsvarer går heller ikkje inn i rabattgrunnlaget.

Frå Bygger`n Skjåk AS

Trelast: Opptil 25% på trelast.

Byggevarer: Småparti 10% - Større parti, spør om tilbod.

Desse rabattane blir ikkje gjeve i tillegg til rabatt frå Skjåk Almenning og Skjåk Trelast AS.

Uttak på bruksrett skal skje måndag-fredag ved Skjåk Trelast AS. Bruksrettsuttak kan også skje laurdag, men da skal dette vera pakka og klart for henting på førehand.

Søknadsnummer:

Søknadsskjema for bruksrettsytingar

Føresetnaden for å få bruksrettsyting er at tiltaket tilfredsstiller eigedomens behov ved jordbruksmessig drift. Stikkprøver vil skje.

Søklar;

Namn: _____ Gnr _____ Bnr _____

Eigar og/eller Forpaktar inkludert bruksrett (*legg ved eventuell forpaktingskontrakt i søknaden*)

Adresse: _____

Epost: _____

Det blir søkt om: _____ m³ tømmer _____ m³ trelast _____ m³ grus

Anna _____

Materialane skal brukast til;

- Våningshus
- Kårbustad
- Anna bustadhus;.....
- Fjøs
- Låve
- Reiskapshus
- Garasje
- Anna driftsbygning;.....
- Seterbygning;.....
- Gjerde (nytt/vedlikehald), ca løpemeter;.....

Tiltaket gjeld;

- Reparasjon/vedlikehald
- Ombygging
- Påbygg
- Nybygg
- Anna tiltak.....

Ved søknad om material til alle typar påbygg eller nybygg skal teikning med mål av bygget fylgje med søknaden

Eigedomen:

Dyrka areal (daa): _____ Evt. forpaktingsjord med tilliggjande bruksrett (daa): _____

Kven driv jorda; Eigar Bortleigd Bortforpakta til .....

Kva er status og faktisk drift på garden (*driftsform, produksjon, antal dyr*):

Gjer greie for eigedomens behov ved jordbruksmessig drift (*Føremålet med bygging, bruk evt. eiga ark dersom det er behov for dette*):

Dato og underskrift til søklar;

Søknad vert innvilga [ ] avslege [ ] i
styresak /

Dato og underskrift styreleiar

Retningslinjer for tilskot til gjerding for bruksberettiga i Skjåk Almanning

-----

Almeninngsstyret ynskjer å stimulere til gjerding for dei bruksberettiga i Skjåk Almanning. Dette gjeld både for gjerde rundt garden i bygda og på setrer i almenninga. I tillegg gjeld dette tilskotet for bruksberettiga i Skjåk Almanning som har seter i Finndalen og på Neto i Lom kommune.

Dette er eit prøveprosjekt over 3 år og gjeld frå 1. januar 2018 t.o.m. 1. januar 2021. Ordninga skal evaluerast ved utgangen av 3 årsperioden.

Følgjande vilkår blir lagt til grunn for å få utbetalt tilskot:

- Det blir berre gjeve tilskot til oppsetting av nytt utmarksgjerde der det blir brukt faste stolpar (ikkje strømgjerde eller sperregjerde) og som held ute/inne både småfe og storfe. Riving av eksisterande gjerde for så å setja opp nytt blir godkjent. Gjerde mellom eigedommar eller inne på eigedommen blir ikkje rekna som utmarksgjerde.
- Tiltakshavar skal på førehand søkje skriftleg til Skjåk Almanning med ein kortfatta søknad. Søknaden skal innehalde grunngjeving for behovet for nytt gjerde med tilliggjande kart, lengd på nytt gjerde, gjerdetype og tidsplan.
- På toppen av norgesgjerde og stakittgjerde skal det etablerast forhindring slik at beitedyr eller ville dyr ikkje blir hengjande fast (for eksempel bøljetråd eller slind/tverrtre).
- Gjerdet skal vera i samsvar med den til kvar tid gjeldande beitebruksplan i Skjåk kommune.
- Uttak av gjerdemateriell skal skje gjennom Bygger'n Skjåk AS og Skjåk Trelast AS.
- For å få utbetalt tilskot skal Skjåk Almanning godkjenne tiltaket gjennom synfaring
- Tilskotssatsen er kr. 20/løpemeter.

Bygger'n Pluss Byggekonto - for små og store prosjekter

Ved å opprette en Bygger'n Pluss Byggekonto får du enkelt oversikt over varekjøpene du gjør hos Bygger'n.

- Alle kjøp på en månedsfaktura
- 1,5 % i bonus på dine kjøp
- Fullmaktsordning
- Rente- og gebyrfritt (inntil 50 dager)
- SMS-varsling
- Mulighet for betalingsutsettelse
- Kredittkort med fordelsprogram som gir deg rabatt via DealPass og Kick Back
- Tilgang til betaling med mobil og klokke gjennom for eksempel Apple Pay

